

Hodnocení: 4 body – skvělé, s malými výhradami k názvu

Eva Tročilová

SOC400 Věda, technologie a politika

doc. PaedDr. Zdeněk Konopásek, Dr.

Příprava č.1

LATOUR, Bruno (1999): *Pandora's Hope: Essays on the Reality of Science Studies*.

Cambridge: Harvard University Press, kapitola 2: The Pedofil of Boa Vista (str. 24-79)

ALTERNATIVNÍ NÁZEV:

Transformace reality ve vědu aneb jak se skutečný svět mění ve vědecký text

SHRNUTÍ POINTY TEXTU:

Bruno Latour v textu s pomocí několika fotografií popisuje vědecký výzkum v amazonském pralesi Boa Vista. Zajímá ho zejména vztah zkoumané reality a vzniku vědeckého poznání o této realitě. Jinými slovy řečeno, Latour sleduje proces postupné transformace reality pralesa Boa Vista ve vědecký text. Latour v textu zachycuje postupnou redukci (*reduction*) této zkoumané reality – podle něj stádium po stádiu ztrácíme skrze vědecké zkoumání umístění, specifičnost, materialitu, rozmanitost a komplexitu zkoumaného objektu. Vzorky hlíny, které jsou v pralesi sebrány, tedy postupně, ve velmi malých krůčcích, ztrácejí více a více ze svých původních kvalit, neboť jsou vytrhávány ze svého původního kontextu. Zároveň však postupně znamenají mnohem více, například proto, že jsou lépe srovnatelné se vzorky hlíny z opačného koutu světa. Kromě redukce zde tedy zároveň dochází k transformaci v podobě jakéhosi umocňování (*amplification*), které přináší lepší čitelnost, slučitelnost, možnost standardizace i relativní univerzalitu. A protože jsou jednotlivé krůčky této postupné a pozvolné transformace zkoumané reality ve vědecký text vůči sobě reverzibilní, existuje zde vždy možnost couvnout o krok zpět a vrátit se tak k realitě pralesa Boa Vista. Výsledný vědecký text tedy není podle Latoura nikdy platný pouze sám o sobě, ale vždy jen v souvislosti s předchozími kroky, jako výsledek postupných transformací.